

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

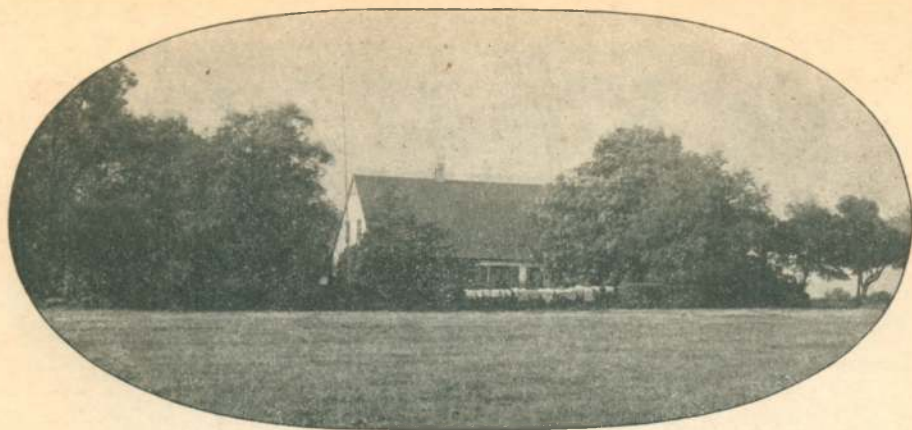
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

F. Bajer

Mindeskrift til
Frederiksgårds
hundredårsfest
den 25. juli 1903

99,9 Be 97 b

1903

Mindeskraft

til

Fredriksgårds Hundredårsfest

den 25. Juli 1903.

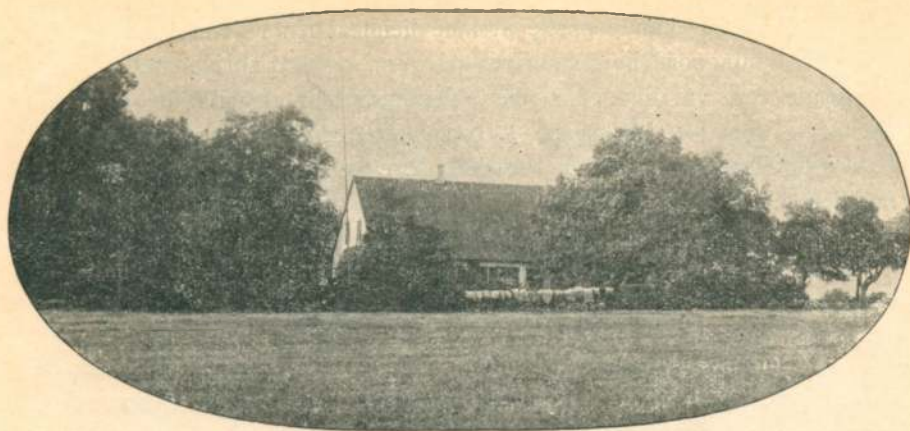
af

Fredrik Bajer.

KØBENHAVN.

Valentin & Lund. — Niels Juelsgade 9.

1903.

..... vort Fredriksgaard, dette Mindernes
dyrebare Hiem!

Kiær var os den gamle, den vante Bolig,
I Rækker af Aar den hused os trolig;

Og mangt et Aar end fra nu af vil svinde,
Denne Dag vil leve i Børnebørns Minde;
Og Sagnet om Bedsteforældrenes Hiem
Til Børnebørnsbørn vil vandre fra dem.

(Sille Beyer).

I.

Bedre »motto« kan jeg ikke finde, når jeg skal indlede minde-
skriftet til Fredriksgårds hundredårsfest. Ovenstående har jeg lånt af
»Erindringer vedkommende Slægterne Beyer og Høst«, som min elske-
lige faster Sille Beyer havde samlet, og som jeg efter hendes ønske
— udtalt få år inden hendes død — udgav året efter denne (1862).
Verselinjerne er lånte fra hendes »Velkommen i det nye Huus paa Guld-
bryllupsdagen« den 25. maj 1846. De passer, som om de var skrevne
til festen den 25. juli 1903. Men skulde hun, som var født den 25.
avgust 1803, selv have fornyet dem til denne fest, måtte hun have
nåt en endnu højere alder end sin ældste farbroder Seyer Mahling
Beyer*).

*) 1703, den 18. december, blev min tipoldefader Valentin Hermansen Beyer
udnævnt til herredsfoged i Tyland. Læg mærke til årstallene 1703 — 1803
— 1903!

Hvor jeg kunde ønske at låne hendes pen i denne stund! Ti disse indledningsord borde skrives på vers, og i at skrive smukke, velklingende vers var hun en mester. Og hvor hun elskede sit »idylliske Hiem« — som hun beskriver — »omslynget og omgivet af blomstrende Buske og Træer«! Da hun var død, skrev en gammel, trofast ven af familien, etatsråd Salicath:

»I Havehjørnet, hvor hun sad
Blandt Blomsterbörnene i Aftenrøden,
Der var en Taare paa hvert Blad;
Thi deres Moder dem berøved Døden«.

Dersom træernes dryader i haven på Fredriksgård kunde træde frem og fortælle alt, hvad de havde set, — om hvor mange minder — ej alene vemodige, men også glade — skulde da ikke vi få at høre! Vi, som siden vor tidligste ungdom, har tilbragt så mangan en festdag i höjsommeren på Fredriksgård, behøver vel ej engang dryaderne. Vi kan selv — om end i vort lønlige hjertekammer — fremdrage minder fra længst forsvunden tid, minder, som er knyttede til denne eller hin bænk under dette eller hint træ.

Ja minderne vælder frem, når vi rigtig fordyber os i tanken på det gamle familjehjem, som ilden hærgede for snart et halvt hundredår siden (1857), men som rejste sig af sin aske. — — —

Men jeg vilde fylde alt for mange sider, om jeg vilde dvæle ved alle de mange minder, som knytter sig til Fredriksgård i det hundredår, det nu har været i slægtens eje. Jeg må derfor indskrænke mig til på dette skrifts sidste sider at meddele en liste over »Mindedage« af større betydning for gården og slægten. Den liste er noget tør, men hvo som har oplevet nogle af dem, vil selv kunne pryde det tørre træ med grønne kviste, med blade og blomster.

II.

Mindet lader som ingenting,
er dog et lønligt kildespring.
(Grundtvig).

Da jeg havde skrevet ovenstående (I), forekom det mig noget magert. Derfor henvendte jeg mig til den af slægten, som har oplevet de fleste minder på Fredriksgård, min faster Hermine Beyer. Hun

skal være over en snes år ældre end jeg, skönt man virkelig ikke skulde tro det. Jeg selv nærmer mig jo snart de »syv gange ti«¹⁾.

Vor samtale lød omtrent således:

Jeg. Nå, hvad synes du?

Hun. Jo, jeg synes det er smukt, du begynder med Silles vers. For i den ånd er der handlet af dem, som kom til at besidde Fredriksgård.

Jeg. Forklar det lidt nærmere!

Hun. Da Fader ved sit guldbryllup havde de fem ugifte døtre om sig, og efter Lindegaards testamente²⁾ kunde gøre med sine ejendomme hvad han vilde, tog han den bestemmelse, at døtrene skulde have gården. Det var jo en lykke for hele slægten. Vor yngste broder sagde til Fader: »Du må ikke sætte gården højere. Så kan de leve på den med sparsommelighed«. Vi har jo også kunnet blive ved den i de tider, da det var knapt. Den har jo endog været et hjem for hvem af vore søskendes slægt, der havde brug for det. — Jeg synes det er nok.

Jeg. Nej, sig mig hvad du mener om den ånd, der skal besjæle hundredårsfesten den 25. juli!

Hun. Jeg mener, at Aktieselskabet gør denne fest, fordi det føler trang til at vise sin taknemlighed. Der bør først og fremst udtales en minde-tak.

Jeg. Det er et træffende ord.

Hun. En minde-tak først og fremst til de to gamle, som grundede hjemmet! Dernæst en tak til etatsråd Stoud³⁾, som uopfordret kom og tilbød Fader penge til låns, for at Fredriksgårds-hjemmet kunde vedblive. Hvorfor ikke også en tak til døtrene, fordi de ikke giftede sig; da Fader jo så ikke havde faaet den tanke.

Jeg. Nej, så egennyttige er vi da ikke, at vi takker, fordi I ikke gjorde nogle mænd lykkelige, — og jer selv måske endnu lykkeligere end I er blevne.

Hun. Så kan I da i alt fald takke Vorherre, fordi han lod nogle af døtrene leve så længe, at jorden gik op i pris. For resten kan I vel godt takke de nulevende døtre, fordi de fik den tanke at

¹⁾ Nærmere oplysninger om alle personer af navnet Beyer må søges i den store »Stamtavle over Familien Beyers Mandslinie«, som genealogen, oberstløjtnant H. Grandjean (hvis oldemoder var født Beyer) snarest muligt vil udgive.

²⁾ Se »Mindedage« 1821, 1823, 1826, 1846 og 1854. Om Lindegaard, se »Erindr.« s. 13 og 16.

³⁾ Frederik Stoud (f. 1759) døde 1823. Se Brickas D. Biogr. Lex.

lade det blive til et aktieselskab, hvorved familien håber, at når alt er ordnet skal der vedblive at være fred, kærlighed og venskab i hele vor slægt.

Jeg. Ja, den tak og det håb skal vi af hele vort hjerte istemme.

Hun. Har du saa ikke nok at skrive? Jeg synes altid, sådant noget skal være kort.

Jeg. Nej, jeg har jo endnu ikke fået at vide, hvad jeg egentlig kom for.

Hun. Du vil, at jeg skal nævne nogle af de mange forskellige, som er komne på Fredriksgård. I min barndom var det især til fødselsdagene. Så gik der vogn ind og hentede Moders moder og justitsråd Høst¹⁾. Og så var vor omgang Kaptajn Clasen på Gröndal, præsten Møller i Brönshøj og ritmester Bech på Vandløsehøj. Da din fader var student, kom ofte Hertel og Böttger²⁾, som begge blev præster, Sammen med Alfred bode på »Tømmerpladsen« (Vesterbro) en søn af Faders skolekammerat Randrup. Disse unge mennesker kom her næsten hver søndag. Efter hånds som börnene blev voksne, kom de i forbindelse med forskellige, men det er for vidtløftigt. De mærkeligste gæster jeg kan huske, har været: frøken Juliane Marie Jessen, som har skrevet: »Dannemark, Dannemark, hellige lyd, himmelske fryd«, — og så tror jeg også, at fru Kamma Rahbek har været her en gang. Hun havde kendt Moder som ung pige. Her var en æske, hun havde lavet til Moder, — men alt tog jo ilden. Det er jo umuligt at skrive alt det op.

Jeg. Vist ikke. Bliv bare ved!

Hun. Etatsråd Molbech kom ofte til Sille. Sønnerne, som da var drenge, har ofte rendt med ploven op og ned ad marken. Det samme har Olfert og Ditlev Høst³⁾, — og Mahling og Alfred Holm⁴⁾. Derimod er jeg ikke vis på, om deres fader, justitsråd Holm, har været her. Af andre mærkeligere gæster kan jeg nævne: gamle Rosenkilde (skuespilleren), fru Gerlach (sangerinden), Jerichau, fru Heiberg.

¹⁾ »Moders moder« fru Høst født Kragh (f. 1754 d. 1831), var enke siden 1794. Hendes søn, jnstitsråd Chr. Georg Høst (f. 1776 d. 1826), var toldinspektør & København. Fra ham og hans hustru, »tante Cornelia« (f. 1781 d. 1864), nedstammer flere af Fredriksgårds nuværende kæreste gæster.

²⁾ A. W. Hertel (1806—72) og R. H. Böttger (1806—84).

³⁾ Slægtskabet med dem, temmelig fjernt, ses af stamtavle III b i »Erindringer« (1862). General Ditlev Høst (f. 1818) døde 1882, se Brickas D. Biogr. Lex.

⁴⁾ Se stamtavle IV (Seyer Mahling Beyers efterkommere) sammesteds.

Jeg. Jeg kan huske, at jeg sad på skødet af fru Heiberg, da hun var på Fredriksgård for at lykønske til guldbrylluppet. Jeg var ni år gammel.

Hun. Men det er jo ikke til at holde ud. Jeg mener, nu må du lade mig slippe.

Jeg. Nej, videre, videre!

Hun. Gehejmeråd Johnsen hørte til de mer fortrolige gæster. Salicaths og vi omgikis meget i de senere år, kom også meget sammen med Ravns¹⁾. A. F. Høst²⁾ havde jo kommet her medens han var ung hver anden søndag; senere har vi vedblevet at omgås meget. Hans kone³⁾ havde kommet her fra hun sad på ammens arm. Hendes fader var en god ven af morbroder Andreas⁴⁾. Da hendes fader var død, giftede enken sig med Dr. Haugsted, som så blev husets ven og læge indtil sin død⁵⁾.

Jeg. Fortæl mig nu lidt om nogle af dem, som i længre tid har bot på Frederiksgård!

Hun. Først bode min ældste broder Peder Georg her en sommer med kone og tre børn, indtil han købte gård i Jylland. Da etatsrådinde Stoud forlod sin ejendom på Fredriksberg, var hun her et par år med selskabsdame frøken Amalie Fibiger

Jeg. En søster til Matilde Fibiger?

Hun. Ja, »Clara Raphael«, som også kom her en gang imellem.

Jeg. Om hende har jeg skrevet i Brickas Dansk Biografisk Lexikon, og forinden (1879) en hel bog på 117 sider, »Klara Raphael-Fejden«, der forresten endnu, antikvarisk, kan købes hos Magnus HanseN.

Hun. Afbryd mig ikke for meget! Jeg bliver jo aldrig færdig. Medens hun var her, brændte det for broderen,⁶⁾ som så var her en 14 dages tid. De havde en kostgænger med, en meget rig mand, der ikke kunde være hjemme for flaskens skyld.

Jeg. Videre, videre!

¹⁾ Se stamtavle III a i »Erindringer«.

²⁾ Se stamtavle II (familien Høst) sammesteds.

³⁾ Hansine f. Muusfeldt (f. 1821 d. 1850). Se Brickas D. Biogr. Lex. VIII s. 245—246, jf. VII s. 160.

⁴⁾ And. Petrus Høst (f. 1787 d. 1829), som 1820 blev gift på Fredriksgård med sin søsterdatter Anne Beyer.

⁵⁾ Dr. F. C. Haugsted (f. 1804) døde 1866. Se Brickas D. Biogr. Lex.

⁶⁾ Vistnok Adolph Fibiger, se Brickas Biogr. Lex. V, 132.

Hun. Syngemester Rung har tilbragt to somre her med hele sin familie. Dertil hørte hans broder, den tyske professor. De var ni i det hele. Deri var indbefattet en ung sangerinde, der døde som fru Riise.¹⁾

Jeg. Hun var udmærket i »Ungdom og Galskab«. . . . Om forladelse! Jeg tier.

Hun. Annestine Beyer var her en mængde sommerferier. I en sådan også skrivelærer Rosenkilde med kone og hund. Flere sommerferier har mægler Alfred Holms drenge været hos os her; et år var fru en og døtrene med. Et år var ogsaa konditor Gianelli her — elskværdige folk og könne børn. På den måde lærer man jo mange mennesker at kende. Men alt det kan jeg jo ikke blive ved at ramse op.

Jeg. Jo, bliv bare ved!

Hun. Med vore præster har vi altid levet venskabelig. Så længe Fader og Sille levede, kunde præsterne jo underholde sig med dem. Men senere har de dog også været så venlige at komme hos os. Præstekonerne regner jeg naturligvis med. Vi har haft fire præster; nu har vi den femte. Det år jeg blev konfirmeret, købte grosserer Rink Lykkesholm. Der har egenlig Alvilde og jeg haft vor meste ungdommelighed. De havde en teologisk kandidat Nyrup til huslærer. Han var musikalsk; Rinks var gæstfri; så kom hans brødre og venner; og så var der koncert, — det hele i al tarvelighed, men der var muntert. Rinks forvalter var den senere så bekendte Nikolaj Ahlmann. . . .

Jeg. De danske slesvigeres talsmand i den tyske rigsdag. . . . Ja, men nu er du jo kommen bort fra Fredriksgård

Hun. Nej, for Ahlmann er naturligvis også kommen her. Men flere tror jeg heller ikke i øjeblikket at kunne huske.

Jeg. Så skal jeg sige dig, hvem du blandt andre har glemt — en af de allervigtigste: bispinde Brammer²⁾.

Hun. Hvor kunde jeg dog glemme hende! Det var jo netop et spørgsmål du forleden dag gjorde mig om hende, der gav anledning til hele den samtale vi nu har haft. Ja, hun var her — jeg husker ikke året — i ni måneder for at komme sig.

¹⁾ Fru Riise (f. 1838 d. 1872) var født Holm. Se Brickas Biogr. Lex. XIV, S. 108.

²⁾ Biskop i Århus G. P. Brammer var gift med Nielsine Henrikke Høst (f. 1804 d. 1860), en datter af ovennævnte toldinspektør H. og »tante Cornelia«, og altså en søster til godsforvalteren på Støvringgård, Fr. Stoud H. I Brickas D. Biogr. Lex. II. s. 629 kaldes fru Brammer »Nicoline« i st. f. »Nielsine«.

Jeg. Og hun kom sig godt. Det husker jeg. Fredriksgård har jo også en så overordenlig sund beliggenhed. Nærmere til ren jandluft har det egenlige København næppe. Jorderne skråner i sydlig retning ned imod Grøndalsåen. De villaer, som dér bliver byggede, kommer til at ligge sundt. Folk lever længe på Fredriksgård.

Hun. Ja, nu kan jeg nok mærke, at jeg er færdig.

Jeg. Mange tak!

Hun. Hør! det er da vel ikke din mening, at hele den samtale skal trykkes? Det vilde Valida og jeg slet ikke synes om. Det kan jo kun interessere de allernærmeste.

Jeg. Hvad der trykkes, kommer på mit ansvar overfor presse-loven og straffelovens § 220 om »privatlivets fred«.

Hun. Så må der i alt fald tilføjes, at jeg naturligvis ikke har nævnet mangø, der borde nævnes lige så fuldt som de venner, jeg har omtalt. Men det er kedeligt, dersom du lader hele vor samtale trykke.

Jeg. Det er vanskeligt at gøre alle tilpas. Hvad siger ikke fabeldigteren La Fontaine:

*»..... est bien fou du cerveau
qui prétend contenter tout le monde et son père«.*

III.

Seklernas hopp.

(K. P. Arnoldson).

Festens dronninger den 25. juli 1903 er naturligvis Hermine og Valida Beyer, Fredriksgårds besidderinder, de eneste endnu levende døtre af stamforældrene. Gid de endnu længe lige så livlige, raske og elskværdige, må færdes på Fredriksgård, hvor de har taget i arv forældrenes ævne til at gøre dette hjem til hele den store familjes midtpunkt!

Gid dette midtpunkt heller ikke må forrykkes i fremtiden, uagtet det ene hjem nu er bestemt til at skulle gøre plads for »de tusende hjem«! Gid det ny bånd, der skal omslynge stamforældrenes arvinger i form af et aktieselskab, må holde slægtfølelsen ved lige også blandt de nulevendes børnebørns børn! Det er et håb, som fødtes, da aktieselskabet Fredriksgård blev stiftet den 1. september 1901. Deri ligger det »lønlig kildespring«, som fører os fra nutid til fremtid.

Fredrik Bajer, d. 5. Maj 1903.

Mindedage.

- 1803 ²⁵/₇ tinglæstes skøde på Fredriksgård til stamfaderen Andreas Frederik Beyer (f. ⁹/₈ 1765 d. ⁹/₇ 1847), ²⁵/₅ 1796 g. m. Elise Høst (f. ²/₁₂ 1774 d. ²/₃ 1851).
- ¹⁴/₉ flyttede stamforældrene til Fredriksgård med døtrene Anne (f. ²⁴/₄ 1798) og Sille (f. ²⁵/₈ 1803) (se »Erindringer vedkommende Slægterne Beyer og Høst, tilligemed nogle Stamtaavler over Familierne Beyer, Høst, Grüner etc. Trykte som Manuskript for disse Familier. Samlede af Sille Beyer. Udgivne efter hendes Død«. Kbh. 1862, Side 12 flg. — J. Vahl: Slægtbog II (1882) s. 55, — Bricka: D. Biogr. Lexikon II 183, — Salmonsens Konversations-Lexikon o. s. v.).
- 1805 ³⁰/₇ fødtes stamforældrenes søn Peter Georg Grove Beyer, arvingernes I'linjes stamfader.
- 1807 ¹³/₁₁ fødtes stamforældrenes søn Alfred Beyer, arvingernes II'linjes stamfader.
- 1809 ¹/₆ bruddefærd (på Fredriksgård): Anna Høst (f. ¹⁹/₈ 1784 d. ²³/₁ 1867), stammoderens søster, blev gift med A. I. Ravn (f. ²⁶/₈ 1783 d. ³/₂ 1824).
- ³/₁₂ fødtes stamforældrenes datter Elise Beyer (1841—96: Beder, jf. Bryde), arvingernes III'linjes stamstedmoder.
- 1810 — købte stamfaderen Islegård (Rødovre) og gården nr. 188 (nu nr. 12) i Stormgade (København K) [hvor sønnesønnen Emil B. har bot fra ²⁹/₄ 1899 indtil ²⁹/₄ 1903].
- 1811 ²⁵/₁₂ fødtes stamforældrenes søn Andreas Frederik Beyer, arvingernes IV'linjes stamfader.

- 1812 — solgte stamfaderen sin gård i Stormgade, jf. 1810 og 1818.
- 1816 $\frac{28}{6}$ fødtes stamforældrenes datter Hermine Beyer.
- 1817 — «opbud» (jf. »Erindringer« s. 16).
- 1818 — bortflytning fra Stormgade, jf. 1810 og 1812.
- 1818 $\frac{2}{7}$ fødtes stamforældrenes datter Alvilde Beyer.
- 1820 $\frac{28}{3}$ brudefærd: Anne B. Beyer, stamforældrenes ældste datter (f. 1798), blev gift med sin morbroder A. P. Høst (f. $\frac{12}{6}$ 1787 d. $\frac{25}{6}$ 1829 som birkedommer på Fanø).
- 1821 $\frac{17}{6}$ »Salomon Lindegaards testamente«.
- $\frac{25}{6}$ Stamforældrenes sølvbryllup, som dog gik af i fuldstændig stilhed (jf. d. $\frac{30}{8}$ s. å.).
- $\frac{30}{8}$ fødtes stamforældrenes yngste barn, datteren Valida Beyer.
- 1823 $\frac{12}{6}$ blev Salomon Lindegaards testamente (se d. $\frac{17}{6}$ 1821) notarialiter bekræftet.
- 1826 $\frac{22}{2}$ blev Salomon Lindegaards dødsbo — derunder Fredriksgård — overgivet A. F. Beyer som testamentarisk arving.
- 1841 $\frac{2}{9}$ brudefærd: Elise Beyer (f. 1809) blev gift med P. Beder (f. $\frac{2}{9}$ 1804 d. $\frac{26}{1}$ 1883).
- 1842 $\frac{25}{3}$ døde den 16-årige geograf G. Frederik Høst, søn af Anne B. H. (jf. 1820). (Jf. årets program for Borgerdydskolen på Kristianshavn med hans levned af Sille B.).
- 1845 — solgte stamfaderen Islegård, jf. 1810.
- 1846 $\frac{25}{6}$ stamforældrenes guldbryllup på Fredriksgård. — Arveforening (jf. $\frac{16}{8}$ 1851).
- 1847 $\frac{9}{7}$ døde stamfaderen, 82 år gml.
- 1851 $\frac{2}{3}$ døde stammoderen, 76 år gml.
- $\frac{16}{8}$ blev Fredriksgård udlagt til A. F. Beyers 6 døtre i henhold til arveforeningen af $\frac{25}{6}$ 1846.
- 1857 $\frac{3}{6}$ Fredriksgårds brand [Petrus Beyer (af linje IV) reddedes »upåklædt«, se »Erindr.« s. 28].
- 1861 $\frac{10}{9}$ døde Sille Beyer, 58 år gml.
- 1862 $\frac{3}{10}$ døde Anne Høst f. Beyer, 64 år gml.

- 1862 ¹³/₁₀ sølvbryllup (P. G. Grove Beyer og Emma f. Høst) på Fredriksgård.
- 1866 ²⁵/₆ brudefærd på Fredriksgård: Titi Elise Beyer (f. ²²/₆ 1840), stamforældrenes ældste sønndatter, blev gift med Chr. L. Frantzen (f. ¹⁶/₆ 1834 d. ¹/₉ 1890).
- 1890 ³/₉ døde Alvilde Beyer, 72 år gml.
- 1891 ²⁴/₄ døde Peder Georg Grove Beyer, 86 år gml. (under et besøg på Fredriksgård).
- 1896 ²³/₈ fest på Hermine Beyers 80-årsdag i Fredriksgårds have.
- ²/₉ døde Elise Beder f. Beyer, 87 år gml.
- 1901 ¹/₉ stiftedes aktieselskabet Fredriksgård.

